

Bronnen- en tabellenboek Arbeidsmarkttrapportage 2021

Veiligheid

Januari 2022

Inhoud

BronnenVI
Onderzoek uitgevoerd en of begeleid door STL	VI
Onderzoek, analyses en registraties door derden	VIII
Tabellen Veiligheid	1
Arbeidsrisico's	1
Arbeidsongevallen	2
Maatregelen voor veilig werken	4
RI&E	5
Preventiemedewerker	6
Tevredenheid over veiligheid in eigen bedrijf	8
Psychosociale arbeidsbelasting.	11

Index van figuren

Tabellen Veiligheid

Arbeidsrisico's

Arbeidsrisico's volgens werknemers. 2018 en 2020.....	1
Arbeidsrisico's volgens werknemers. Naar functie.....	1
Arbeidsrisico's volgens werkgevers.....	2

Arbeidsongevallen

Betrokken bij ongeval tijdens werk in het afgelopen jaar. Totaal sector en naar functie.....	2
Aandacht voor voorkomen ongevallen. Naar bedrijfsomvang.....	3
Aandacht voor voorkomen ongevallen. Naar leeftijd.....	3

Maatregelen voor veilig werken

Maatregelen arbo/veilig werken. 2019-2021.....	4
Werknemers: Op welke manier ontvang je in je huidige baan, informatie over hoe je met arbeidsrisico's moet omgaan?.....	4

RI&E

Bedrijven met actuele RI&E. Naar bedrijfsomvang, sector en landelijk.....	5
Mate van uitvoering plan van aanpak RI&E volgens werkgevers.....	5
Stelling werkgever: De RI&E helpt ons met het beperken van de arbeidsrisico's. Sector en naar bedrijfsomvang.....	6

Preventiemedewerker

Aandeel bedrijven met een preventiemedewerker. Naar bedrijfsomvang, sector en landelijk.....	6
Aandeel bedrijven met preventiemedewerker. 2017 t/m 2021.....	7
Bekend met preventiemedewerker? Werknemers, sector en naar bedrijfsomvang.....	7
Wie is de preventiemedewerker?.....	8
Wie is de preventiemedewerker? Sector en naar bedrijfsomvang.....	8

Tevredenheid over veiligheid in eigen bedrijf

Oordeel veiligheid in bedrijf. Werknemers	8
Stelling werknemer: In mijn bedrijf proberen we voortdurend de veiligheid te verbeteren. Naar aard dienstverband	9
Stelling werkgever: Ik ben tevreden met de bestaande veiligheidsvoorzieningen in de vestiging.	9
Stelling werkgever: Ik ben tevreden met de bestaande veiligheidsvoorzieningen in de vestiging. Naar bedrijfsomvang	10
Mate waarin mensen in bedrijf zich aan veiligheidsprocedures houden, volgens werknemers...	10
Mate waarin mensen in bedrijf zich aan veiligheidsprocedures houden, volgens werknemers. Naar bedrijfsomvang	11

Psychosociale arbeidsbelasting

Last van hinderlijke stress. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar	11
Last van hinderlijke stress. Naar functie, leeftijd en geslacht	12
Aandeel werknemers dat aangeeft wel eens in het afgelopen jaar (ten tijde van invullen vragenlijst) te maken heeft gehad met ongewenste omgangsvormen	12
Aandeel werknemers dat verzuimt naar wel/geen ongewenste omgangsvormen meegemaakt	13
Verzuimduur naar wel/geen ongewenste omgangsvormen meegemaakt	13
Ervaren werktempo. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar	14
Ervaren werktempo. Naar functie, leeftijd en geslacht	14
Werk-privé balans. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar	15
Werk-privé balans. Naar functie, leeftijd en geslacht	15
Mate van herstel na een werkdag. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar	16
Mate van herstel na een werkdag. Naar functie, leeftijd en geslacht	16
Mate van autonomie, werknemers	17

Bronnen

De arbeidsmarktrapportage 2021 gebruikt twee soorten bronnen voor onderzoeksgegevens:

1. onderzoek uitgevoerd en of begeleid door STL zelf
2. onderzoek, analyses en registraties door derden.

ONDERZOEK UITGEVOERD EN OF BEGELEID DOOR STL

Dit omvat onderzoeken op het gebied van instroom en inzetbaarheid die enerzijds door de onderzoekers van STL zelf worden uitgevoerd en anderzijds in samenwerking met externe onderzoeksbureaus zijn gedaan¹. In het laatste geval is een extern bureau verantwoordelijk voor de uitvoering en heeft STL de begeleidende en coördinerende rol in het proces van vragenlijstconstructie, dataverzameling, analyse en rapportage. Belangrijke onderzoeken van STL die in deze rapportage gebruikt worden, zijn:

- *Bedrijfsenquête 2021*: onderzoeksbureau Panteia houdt jaarlijks in opdracht van STL een telefonische enquête onder werkgevers over de ontwikkelingen in hun bedrijf en de sector. Jaarlijks terugkomende thema's zijn: bedrijfsactiviteiten, functies en contractvormen werknemers, BBL-leerlingen, opleiding en ontwikkeling, verzuim en duurzame inzetbaarheid. Daarnaast wordt elk jaar ingezoomd op bepaalde thema's. In 2021 zijn dit: werknemers in het bedrijf die moeite hebben met digitale- of ICT-vaardigheden en het volgen van niet-verplichte opleidingen. In 2020 ging de aandacht uit naar maatregelen om medewerkers inzetbaar te houden en werving van personeel.

In april en mei 2021 hebben ruim 1.500 bedrijven meegedaan aan de bedrijfsenquête. Er is een steekproef getrokken onder bedrijven die zijn aangesloten bij SOOB (ruim 6.900 bedrijven) waarbij de arbeidsmarktregio's van het UWV² als uitgangpunt zijn genomen. Om goed zicht te krijgen op logistieke dienstverlening zijn daarnaast ook bedrijven uit de logistiek top 100 benaderd. Uitkomsten van de bedrijfsenquête zijn representatief voor bedrijven in de sector; na weging is de verdeling naar bedrijfsomvang van bedrijven in de steekproef (groep werkgevers die zijn geënuquêteerd) vergelijkbaar met die in de populatie (SOOB).

- *Werknemersenquête 2021*: eind april en begin mei 2021 is voor de vierde keer een grootschalige online enquête onder werknemers in de sector gehouden. De enquête werd in opdracht van STL uitgevoerd door I&O Research. In totaal is aan 1.019 werknemers uit de sector vragen voorgelegd over mobiliteit en opleidingen, arbeidsomstandigheden, verzuim, digitale vaardigheden, duurzame inzetbaarheid, functioneringsgesprekken en over de leidinggevende.

De werknemers zijn via bestaande panels benaderd. Alle deelnemers aan de vragenlijst vulden eerst enkele selectievragen in. Daarmee werd vastgesteld dat zij inderdaad werkzaam zijn in de sector transport en logistiek. De resultaten zijn gewogen naar functie (wel/geen chauffeur) en leeftijd. Daarmee zijn de resultaten representatief voor de sector transport en logistiek.

¹ In de arbeidsmarktrapportages worden de meest recente onderzoeksgegevens gepresenteerd. In een aantal gevallen zijn dit gegevens uit eerdere jaren. Gegevens waarvan we veronderstellen dat ze niet jaarlijks significant wijzigen nemen we bijvoorbeeld niet elk jaar mee in de bedrijfsenquête. Zo ontstaat er ook ruimte voor meenemen van nieuwe thema's.

² <https://www.uwv.nl/zakelijk/Images/35arbeidsmarktregios.pdf>

- *Sectormonitor Transport en Logistiek*: elk kwartaal maakt STL in opdracht van Pensioenfonds Vervoer (PFV) de Sectormonitor. Thema's zijn het aantal werkgevers, het aantal werknemers en chauffeurs, leeftijdsopbouw en in- en uitstroom. De monitor is grotendeels gebaseerd op geaggregeerde gegevens (niet herleidbaar tot personen) uit de administratie van Pensioenfonds Vervoer. De data passen exact bij de afbakening van de sector: werknemers en werkgevers aangesloten bij de cao (in vaste dienst en oproepkracht)/SOOB. Het beroep van de werknemers is niet geregistreerd. Chauffeurs worden met behulp van een analysefilter binnen de groep werknemers geïdentificeerd. Logistiek dienstverleners kunnen in de gegevens niet worden onderscheiden van beroepsgoedervervoerders. Werknemers tot 21 jaar dragen nog geen pensioenpremie af en zijn daardoor niet allemaal opgenomen in de bestanden van het pensioenfonds; alleen degenen die vrijwillig door hun werkgever zijn aangemeld.
 - *Arbeidsmarktinformatie Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over sector transport en logistiek*. ABF Research verzamelt jaarlijks voor STL gedetailleerde arbeidsmarktinformatie over de sector transport en logistiek. Deze informatie is gebaseerd op analyses van data van het CBS. Er wordt een koppeling gemaakt tussen SBI-codes³, die verband houden met de hoofdactiviteit of branche die de onderneming heeft opgegeven, en diverse sociale bestanden (o.a. bestanden van UWV, belastingdienst en DUO onderwijs). Verschillende hoofdactiviteiten worden geclusterd om tot een beeld te komen van de ontwikkelingen van werknemers in het beroepsgoedervervoer en de logistiek. Inzichtelijk wordt: de verwachte vraag- en aanbodontwikkeling in de sector (prognoses), instroom vanuit opleidingen (mbo, hbo/wo), herkomst van (zij-)instroom en bestemming van uitstroom naar onder meer andere sectoren en werkloosheid.
- Daarnaast wordt ook de groep SOOB-bedrijven en werknemers in beeld gebracht binnen de CBS-data. Cao-codes van SOOB-bedrijven en KvK-nummers worden gekoppeld met de CBS-bestanden. Diverse gegevens, zoals intersectorale in- en uitstroom, type contractvorm en opleidingsniveau van werknemers, zijn zo specifiek voor de SOOB-branche weer te geven. Ook zijn er arbeidsmarktprognoses beschikbaar voor de SOOB-bedrijven en werknemers. Gegevens van de SOOB-branche zijn beschikbaar vanaf 2014.
- *Inzetbaarheidscheck Sectorinstituut Transport en Logistiek*. De inzetbaarheidscheck is een online vragenlijst waarmee inzicht wordt verkregen in de gezondheid, werkbeleving, leefstijl en loopbaan van werknemers. Werknemers die de check invullen krijgen een persoonlijk advies. STL wil hiermee werknemers helpen hun vitaliteit, gezondheid en werkplezier te verbeteren. Wanneer uit de check blijkt dat iemands inzetbaarheid mogelijk risico loopt, nodigt een coach de werknemer uit voor een persoonlijk gesprek en indien nodig en gewenst krijgt de werknemer begeleiding. Privacy van werknemers is hierbij gewaarborgd: bedrijven die deelnemen met hun werknemers aan de Inzetbaarheidscheck krijgen alleen te weten hoeveel werknemers gebruikmaken van aangeboden hulp, niet welke werknemers dit doen.

³ SBI staat voor Standaard Bedrijfsindeling. Elk bedrijf krijgt bij inschrijving bij de Kamer van Koophandel een SBI-code toebedeeld, afhankelijk van de opgegeven hoofdactiviteit.

In totaal hebben vanaf april 2014 tot en met mei 2021 ruim 23.000 medewerkers deelgenomen aan de Inzetbaarheidscheck. De deelnemers zijn gemiddeld 50 jaar en werken gemiddeld 46 uur per week. In de arbeidsmarktrapportage worden de gemiddelde resultaten van de ingevulde vragenlijsten tot dusver getoond en vergeleken met de Nederlandse beroepsbevolking. Daarnaast worden de resultaten naar het jaar waarin de vragenlijst is ingevuld weergegeven. Hiermee worden trends zichtbaar. Ook onderscheid naar geslacht, functie (chauffeur en niet-chauffeur) en leeftijdscategorie (tot 35 jaar, 35 tot 55 jaar en 55 jaar en ouder) is mogelijk. Indien relevant zijn deze resultaten weergegeven.

- *TON-lezerspanel: leefwereld en meningen chauffeurs.* In 2013 is een panel gestart van de lezers van TON-magazine. Zes keer per jaar wordt het TON-lezerspanel bevraagd op diverse onderwerpen. Resultaten geven een beeld van meningen en gedragingen van vooral wat oudere chauffeurs in de sector Transport en Logistiek. Het panel bestaat uit lezers van TON-Magazine. Werknemers in de sector die zijn aangesloten bij de cao krijgen TON-magazine thuis. In TON-magazine wordt regelmatig een oproep gedaan voor aanmelding voor het panel. Nieuwe panelleden kunnen zich online aanmelden. Het panel komt niet helemaal overeen met de populatie werkzame personen in de sector: jonge werknemers en logistiek medewerkers zijn in het panel ondervertegenwoordigd.

ONDERZOEK, ANALYSES EN REGISTRATIES DOOR DERDEN

De arbeidsmarktrapportage gebruikt ook diverse onderzoeken, analyses en registraties van derden over de sector transport en logistiek⁴; externe bronnen:

- *Conjunctuurberichten* van de grote Nederlandse banken, het CBS en Centraal Planbureau (CPB). Elk kwartaal brengen verschillende banken en het CBS-berichten uit over de economische ontwikkelingen in de diverse sectoren. Het CBS rapporteert bijvoorbeeld elk kwartaal over de omzetontwikkeling en het ondernemersvertrouwen in het beroepsgoederenvervoer en de logistiek. CPB maakt ramingen/scenario's voor economische groei. Deze groeicijfers zijn onderdeel van het prognosemodel voor transport en logistiek.
- *UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen)* draagt zorg voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen zoals de WW, WIA en Ziektewet en biedt daarnaast uitgebreide arbeidsmarktinformatie. Relevant is de informatie over het aantal openstaande vacatures en arbeidsmarktkrapte (bijvoorbeeld voor vrachtwagenchauffeurs), WW-instroom en het WGA instroomcijfer.
- *Inspectie SZW* brengt diverse rapportages uit over de staat van de arbeidsveiligheid in Nederland en in diverse sectoren. De rapportages bieden onder meer informatie over arbeidsongevallen.

⁴ De externe bronnen hanteren vaak een andere, ruimere afbakening van de sector transport en logistiek dan het werkkterrein van STL en sociale partners van de sector transport en logistiek. Bij de externe bronnen geven we de relevantie aan voor de sector transport en logistiek, zoals hier gedefinieerd. Voordeel van gebruik van deze bronnen is dat vergelijking met andere sectoren mogelijk is.

- De *NEA (Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden)*⁵ is een jaarlijks onderzoek (sinds 2003) naar de werksituatie van werknemers in Nederland (in alle sectoren) bekeken door de ogen van werknemers. De belangrijkste thema's zijn: arbeidsomstandigheden, arbeidsongevallen, arbeidsinhoud, arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden. TNO en het CBS voeren de NEA uit in samenwerking met het ministerie van SZW. De doelpopulatie bestaat uit alle werknemers van 15 tot en met 74 die in Nederland werken. De verzamelde gegevens worden door weging representatief gemaakt voor de doelpopulatie (bijvoorbeeld als de responspopulatie van de doelpopulatie verschilt in verdeling van geslacht/leeftijd). De NEA maakt onderscheid tussen sectoren op basis van de SBI-indeling. Voor deze rapportage kijken we naar de resultaten van de sector Vervoer en opslag⁶ van 2020 en vergelijken we resultaten van de sector transport en logistiek met landelijke resultaten uit de NEA.

⁵ https://www.monitorarbeid.tno.nl/dynamics/modules/SFIL0100/viewphp?fil_Id=280

⁶ De NEA definitie van de sector Vervoer en Opslag bestaat uit de volgende deelsectoren: vervoer over land, vervoer over water, luchtvaart, opslag en dienstverlening voor vervoer en post en koeriers. De sector transport en logistiek is in de NEA dus ruimer gedefinieerd dan de definitie van de sector die STL hanteert.

Tabellen Veiligheid

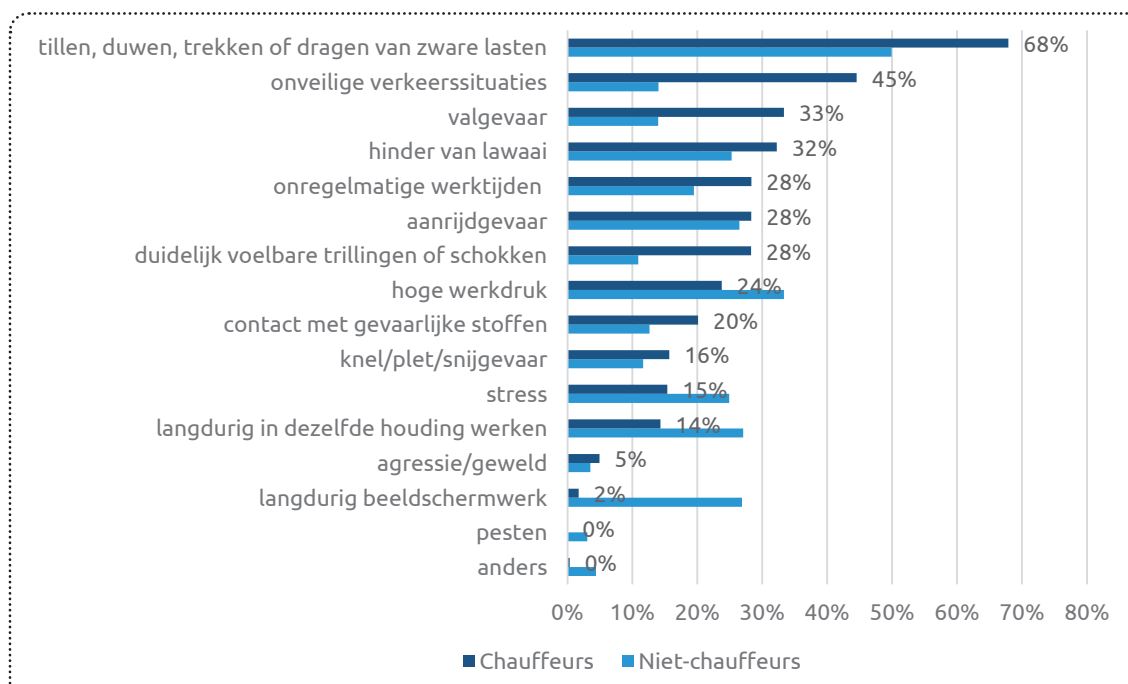
ARBEIDSRISICO'S

Arbeidsrisico's volgens werknemers. 2018 en 2020

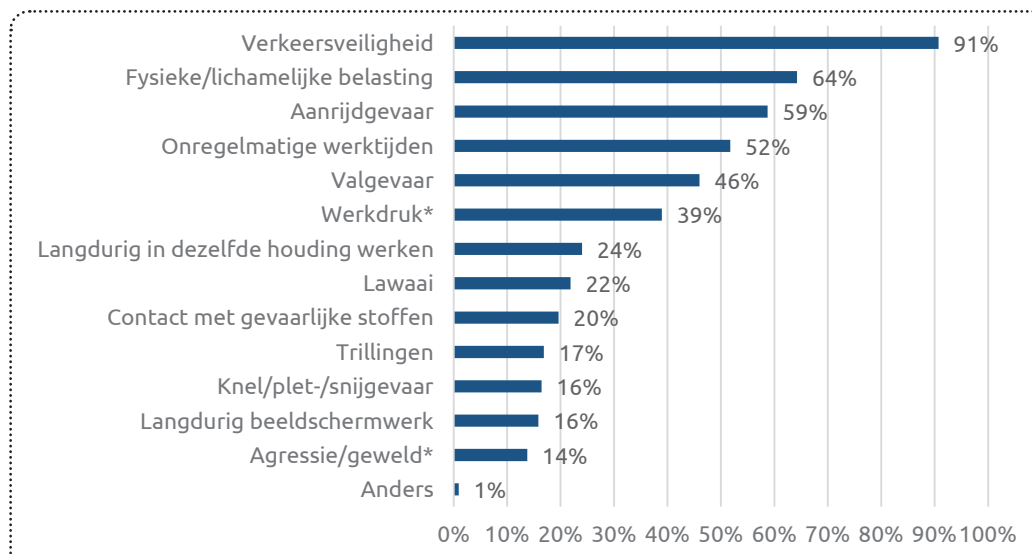
Bron: Werknemersenquête STL, 2018 en 2020

Arbeidsrisico's volgens werknemers. Naar functie

Bron: Werknemersenquête STL, 2020

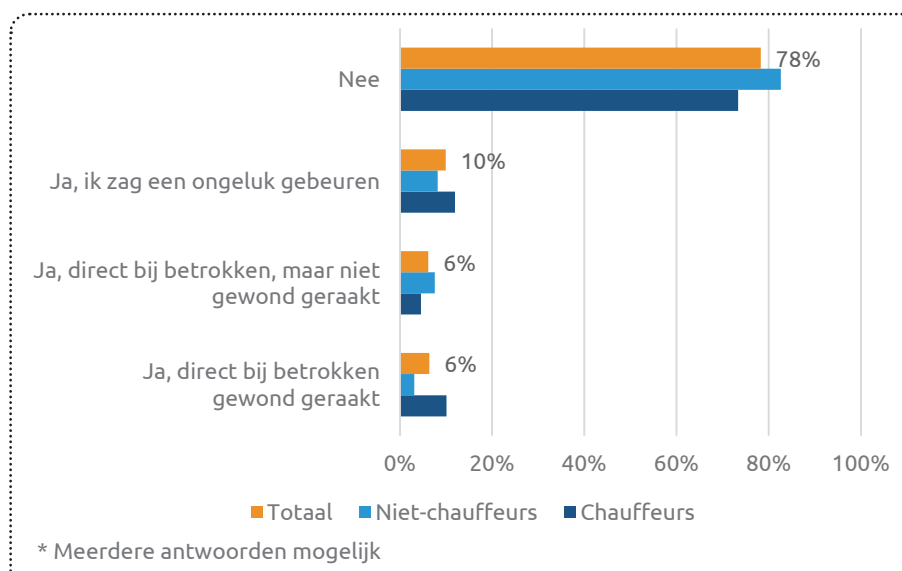
Arbeidsrisico's volgens werkgevers

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2018

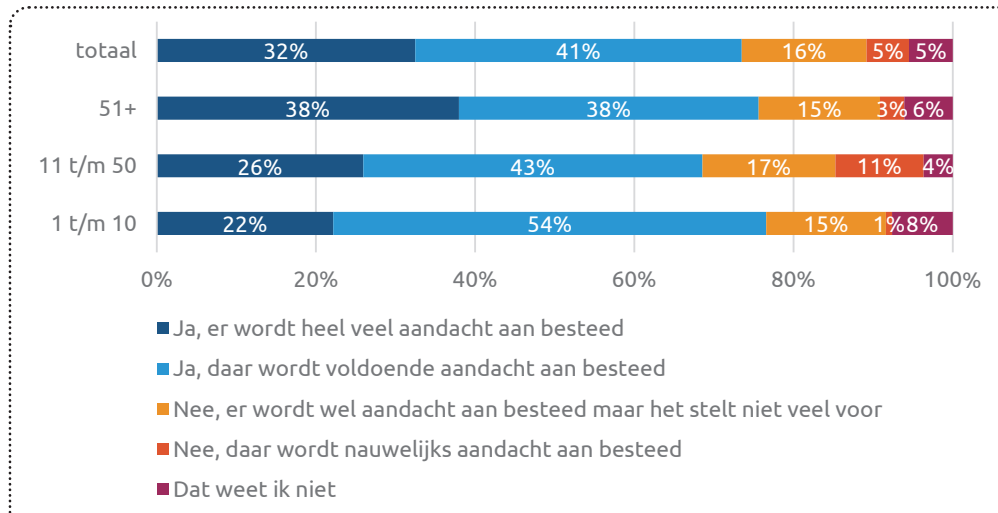
ARBEIDSONGEVALLEN

Betrokken bij ongeval tijdens werk in het afgelopen jaar. Totaal sector en naar functie*

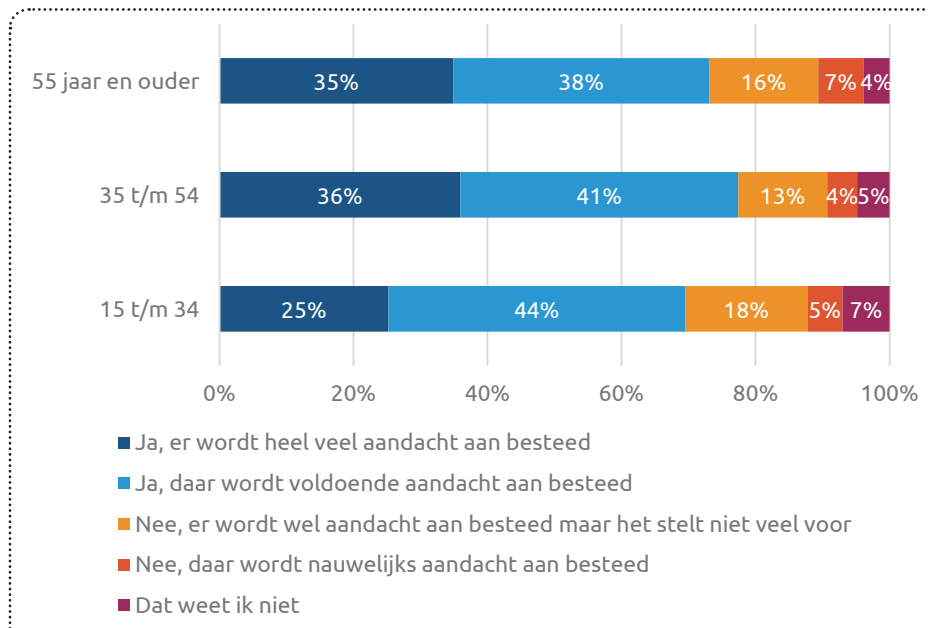
Bron: Werknemersenquête STL, 2021

Aandacht voor voorkomen ongevallen. Naar bedrijfsomvang

Bron: Werknemersenquête STL, 2021

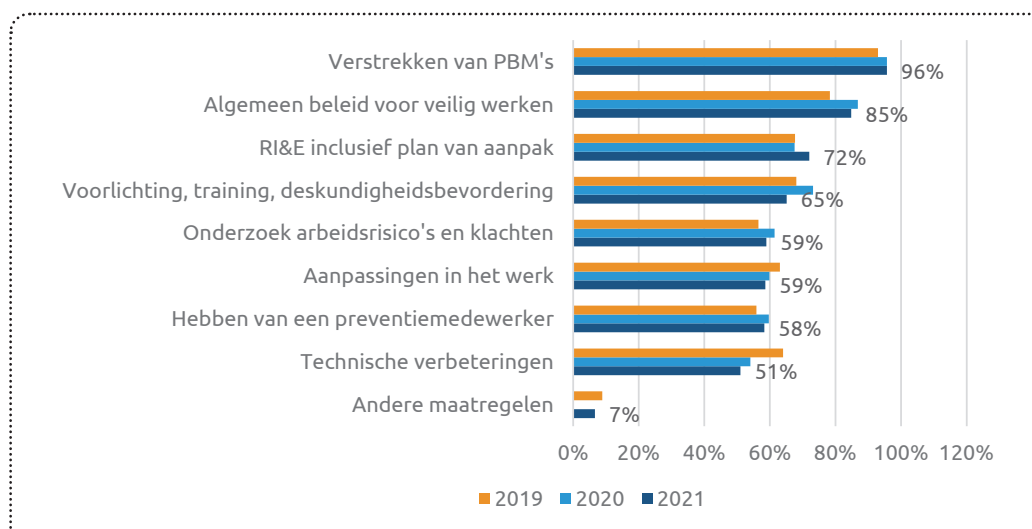
Aandacht voor voorkomen ongevallen. Naar leeftijd

Bron: Werknemersenquête STL, 2021

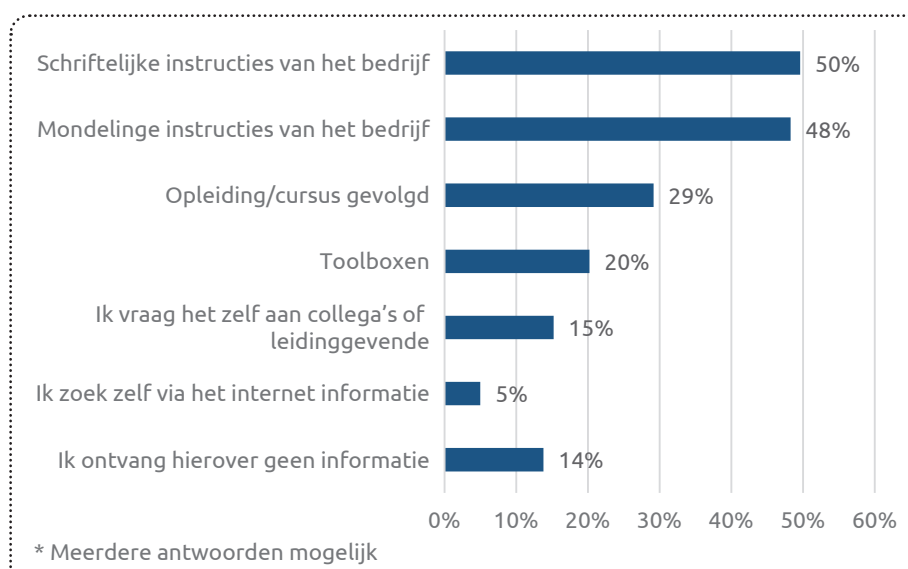
MAATREGELEN VOOR VEILIG WERKEN

Maatregelen arbo/veilig werken. 2019-2021

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2021, 2020 en 2019

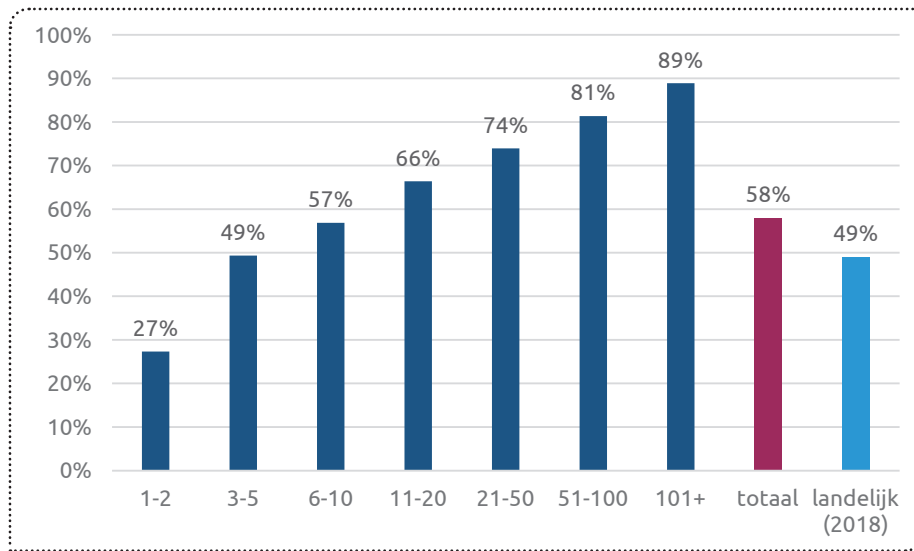
Werknemers: Op welke manier ontvang je in je huidige baan, informatie over hoe je met arbeidsrisico's moet omgaan?*

Bron: Werknemersenquête STL, 2021

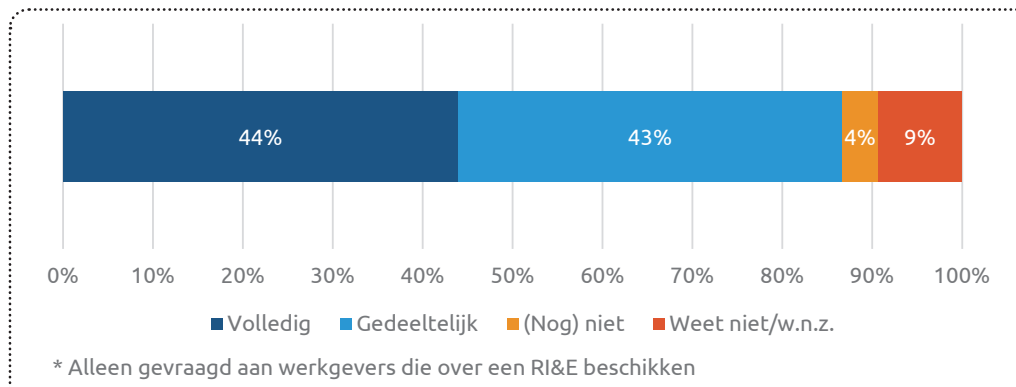
RI&E

Bedrijven met actuele RI&E. Naar bedrijfsomvang, sector en landelijk

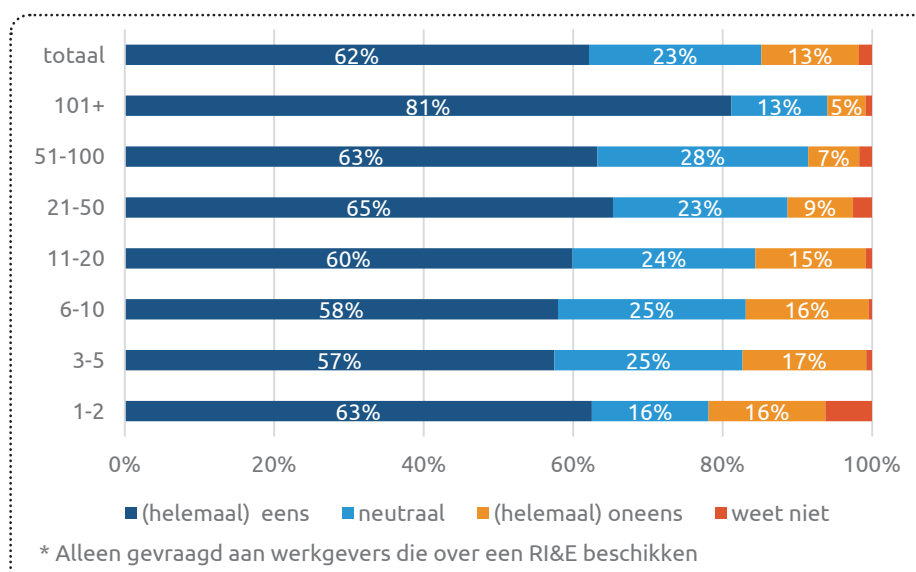
Bron: Bedrijfsenquête STL, 2021; Inspectie SZW, 2019

Mate van uitvoering plan van aanpak RI&E volgens werkgevers*

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2021

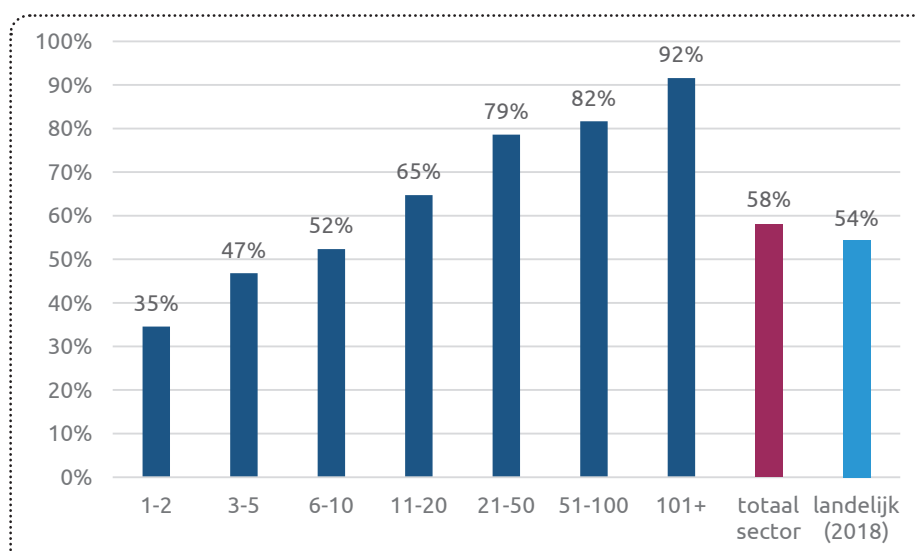
Stelling werkgever: De RI&E helpt ons met het beperken van de arbeidsrisico's*. Sector en naar bedrijfsomvang

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

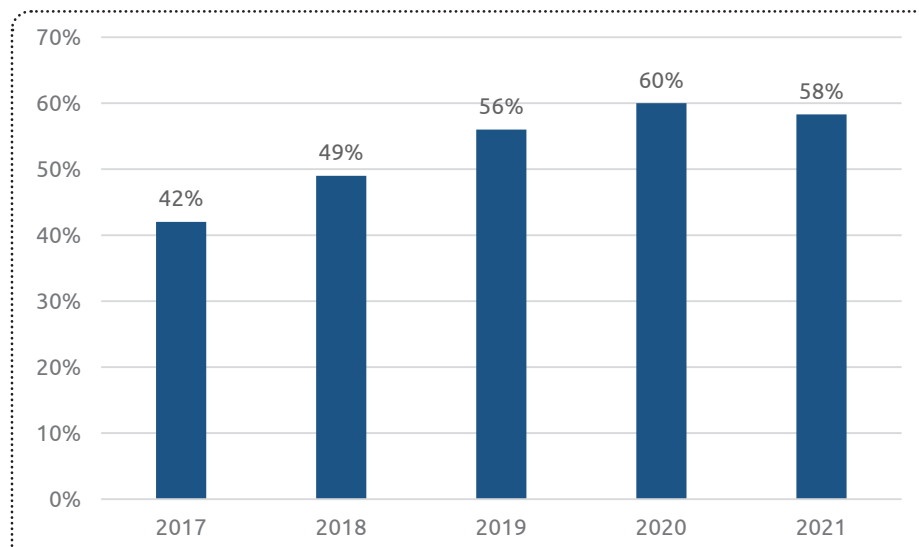
PREVENTIEMEDEWERKER

Aandeel bedrijven met een preventiemedewerker. Naar bedrijfsomvang, sector en landelijk

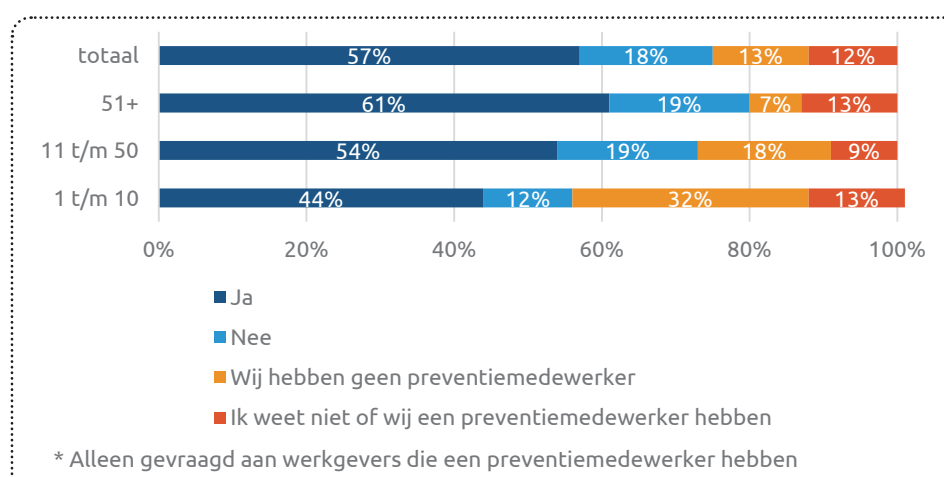
Bron: Bedrijfsenquête STL, 2021; Inspectie SZW, 2019

Aandeel bedrijven met preventiemedewerker. 2017 t/m 2021

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2017 t/m 2021

Bekend met preventiemedewerker?* Werknemers, sector en naar bedrijfsomvang

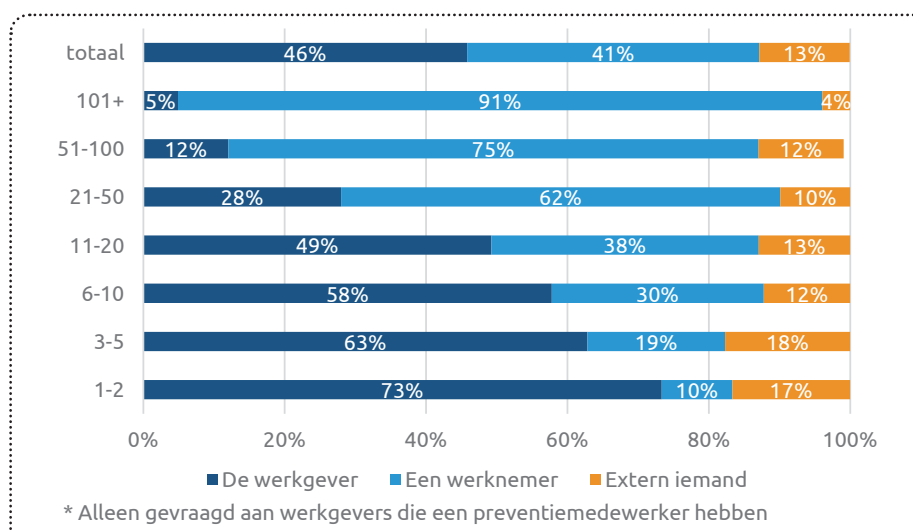
Bron: Werknemersenquête STL, 2020

Wie is de preventiemedewerker?*

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

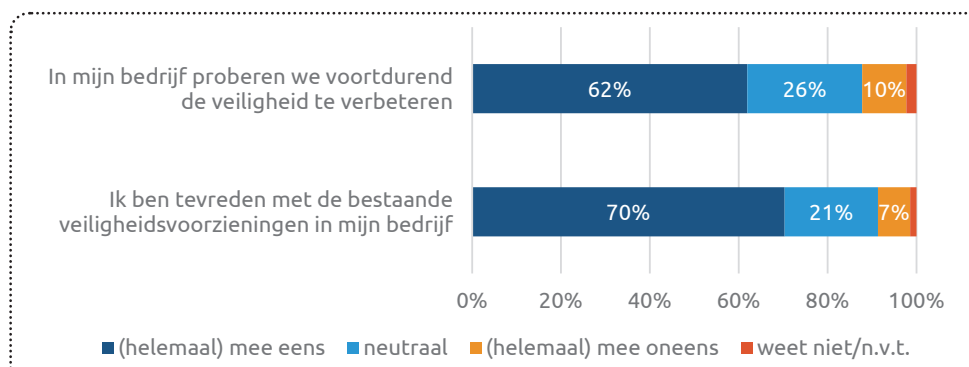
Wie is de preventiemedewerker?* Sector en naar bedrijfsomvang

Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

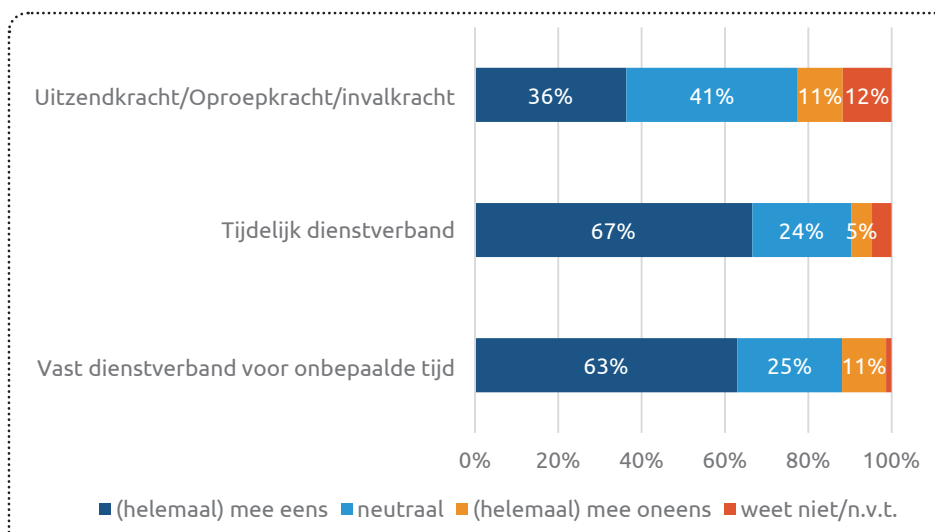
TEVREDENHEID OVER VEILIGHEID IN EIGEN BEDRIJF

Oordeel veiligheid in bedrijf. Werknemers

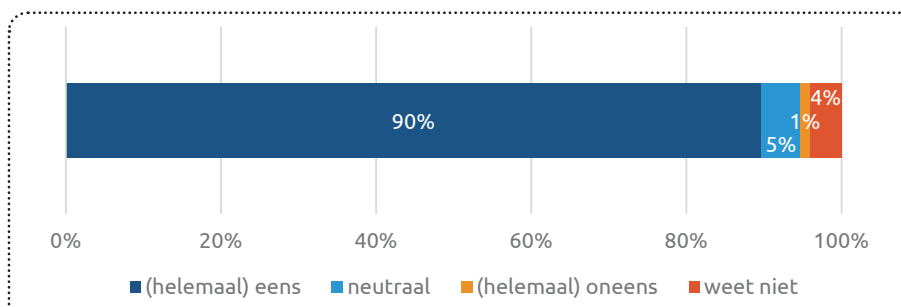
Bron: Werknemersenquête STL, 2021

Stelling werknemer: In mijn bedrijf proberen we voortdurend de veiligheid te verbeteren. Naar aard dienstverband

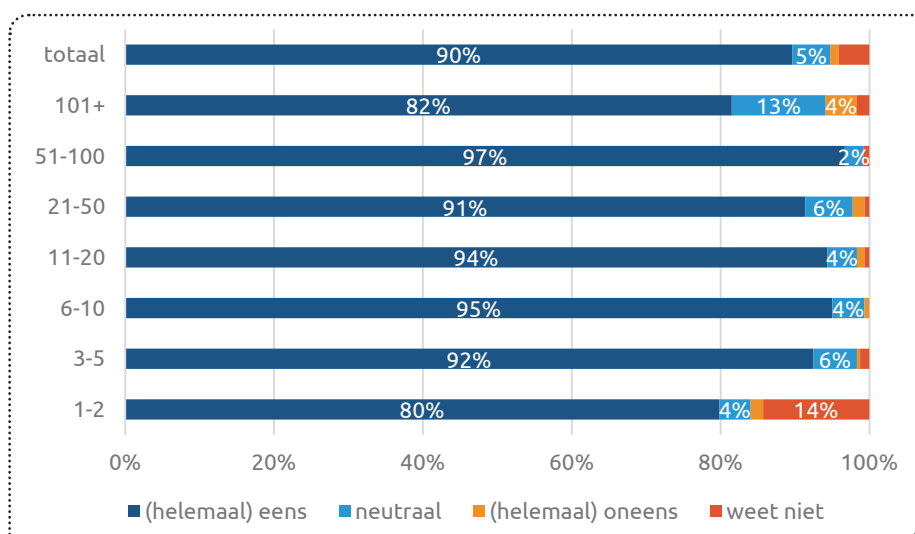
Bron: Werknemersenquête STL, 2021

Stelling werkgever: Ik ben tevreden met de bestaande veiligheidsvoorzieningen in de vestiging

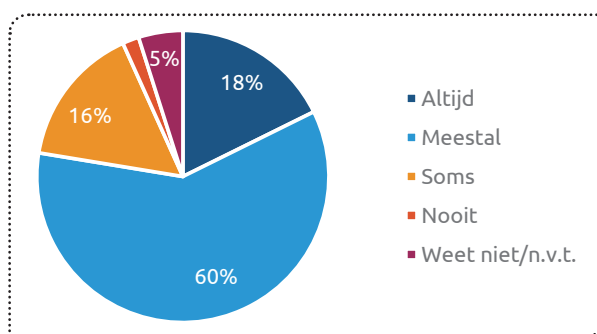
Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

Stelling werkgever: Ik ben tevreden met de bestaande veiligheidsvoorzieningen in de vestiging. Naar bedrijfsomvang

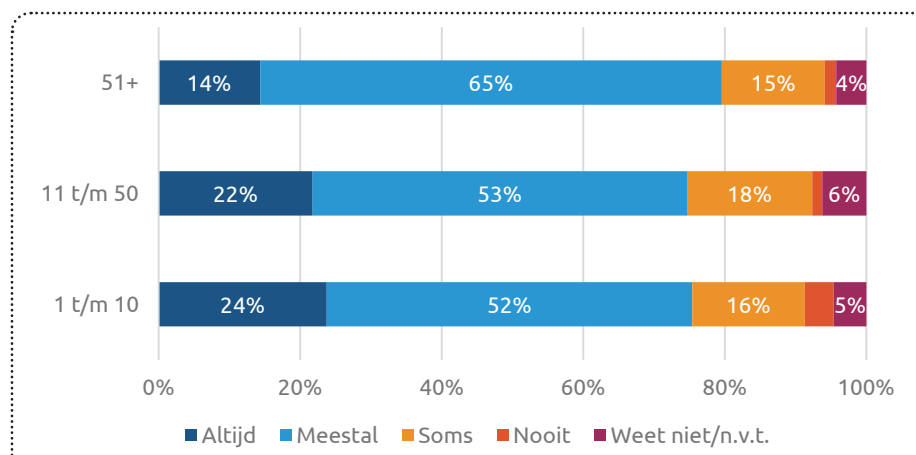
Bron: Bedrijfsenquête STL, 2020

Mate waarin mensen in bedrijf zich aan veiligheidsprocedures houden, volgens werknemers

Bron: Werknemersenquête STL, 2021

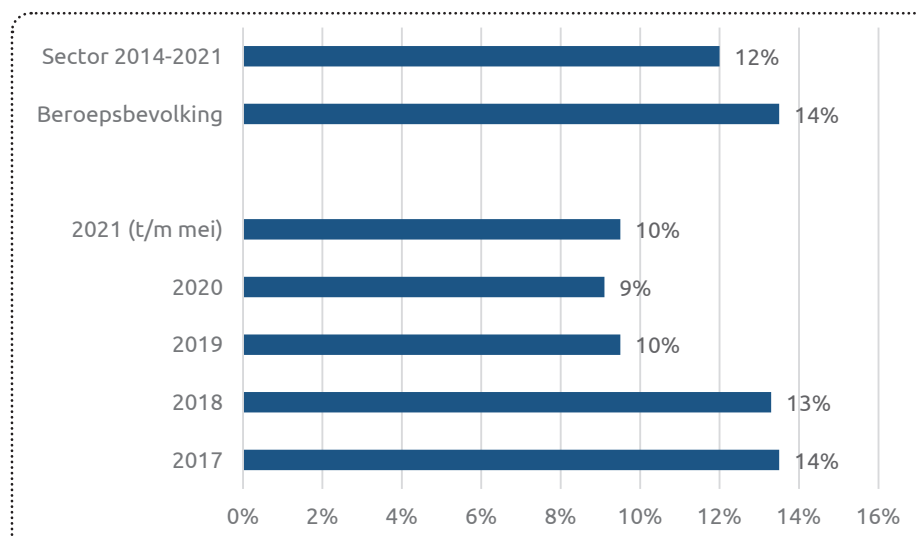
Mate waarin mensen in bedrijf zich aan veiligheidsprocedures houden, volgens werknemers. Naar bedrijfsomvang

Bron: Werknemersenquête STL, 2021

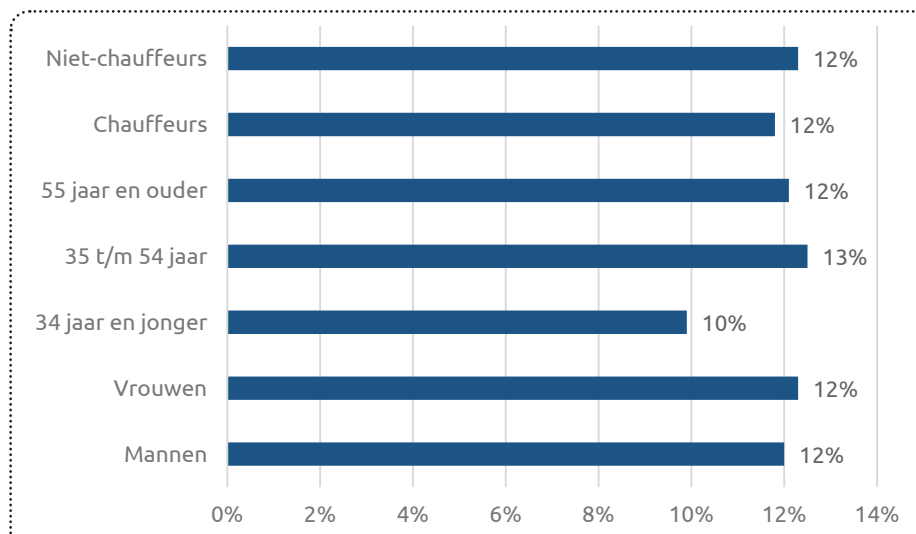
PSYCHOSOCIALE ARBEIDSBELASTING

Last van hinderlijke stress. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

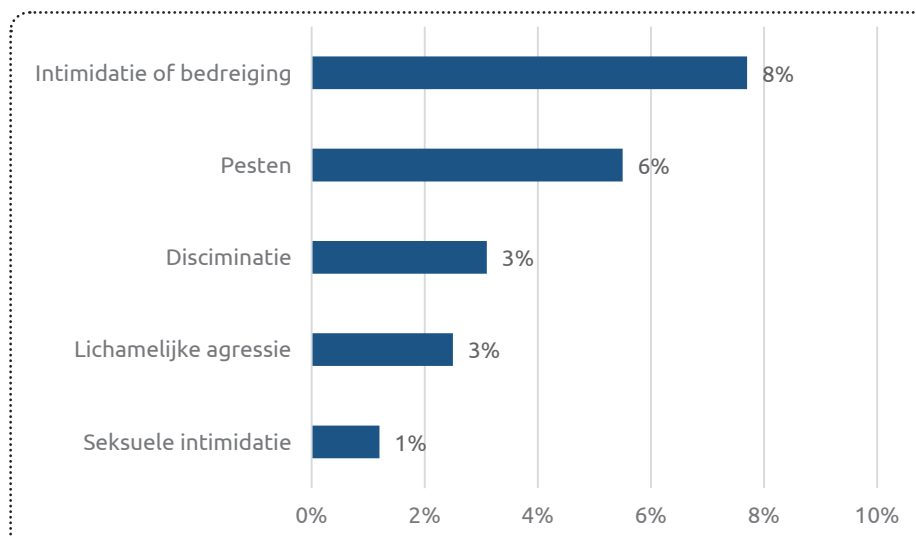
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014-t/m mei 2021

Last van hinderlijke stress. Naar functie, leeftijd en geslacht

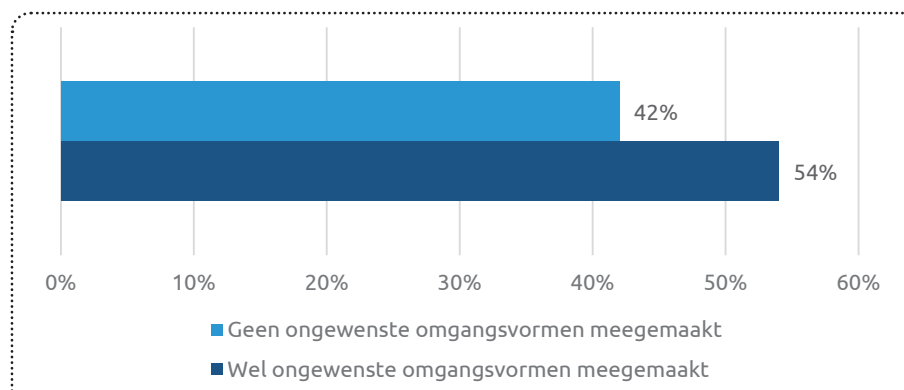
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014-t/m mei 2021

Aandeel werknemers dat aangeeft wel eens in het afgelopen jaar (ten tijde van invullen vragenlijst) te maken heeft gehad met ongewenste omgangsvormen

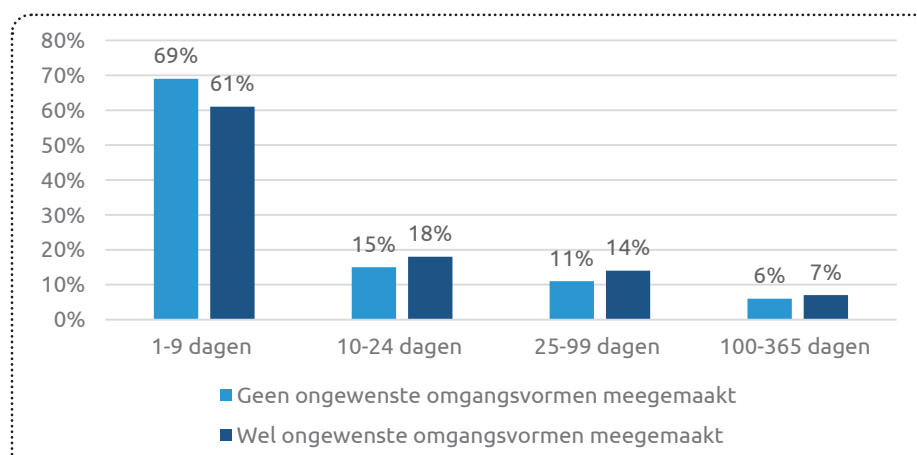
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014-t/m mei 2021

Aandeel werknemers dat verzuimt naar wel/geen ongewenste omgangsvormen meegemaakt

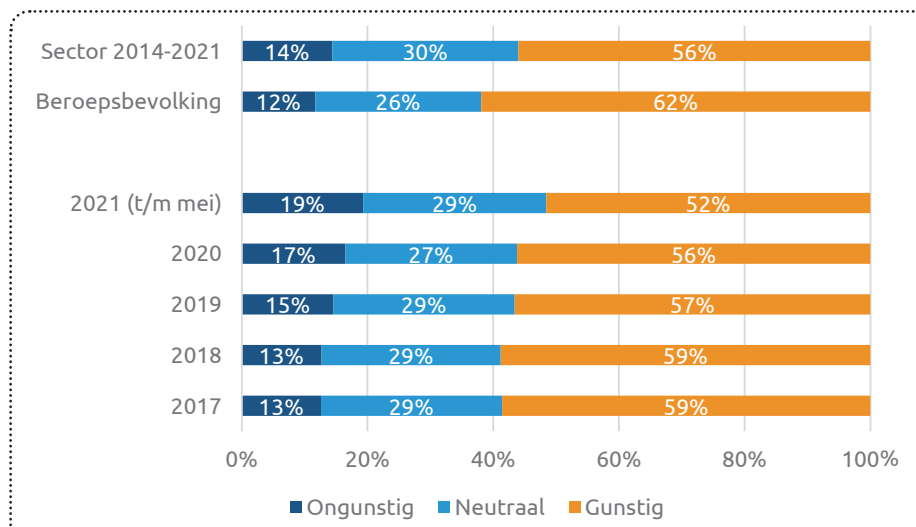
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014 – t/m juli 2020

Verzuimduur naar wel/geen ongewenste omgangsvormen meegemaakt

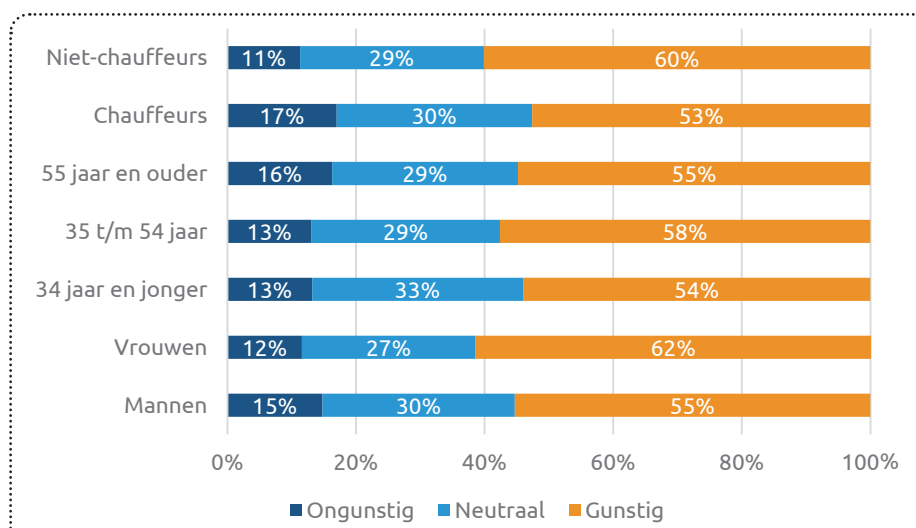
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014 – t/m juli 2020

Ervaren werktempo. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

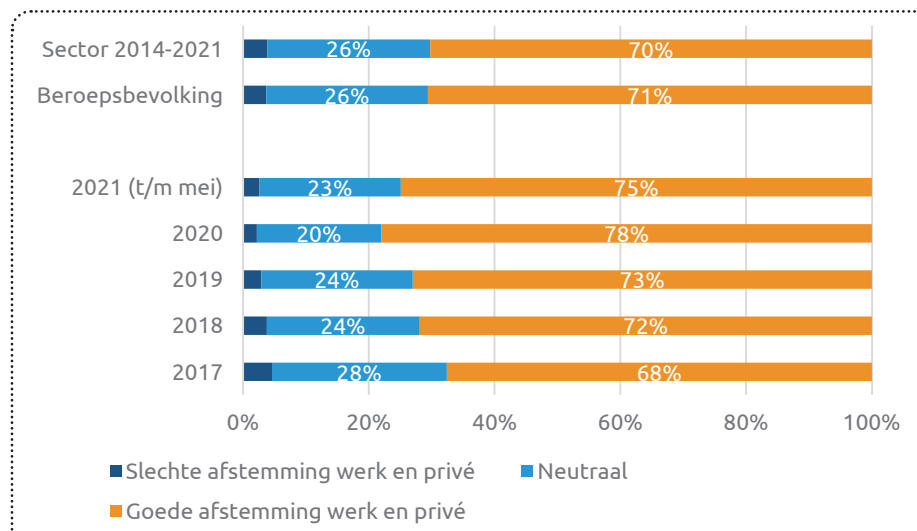
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014-t/m mei 2021

Ervaren werktempo. Naar functie, leeftijd en geslacht

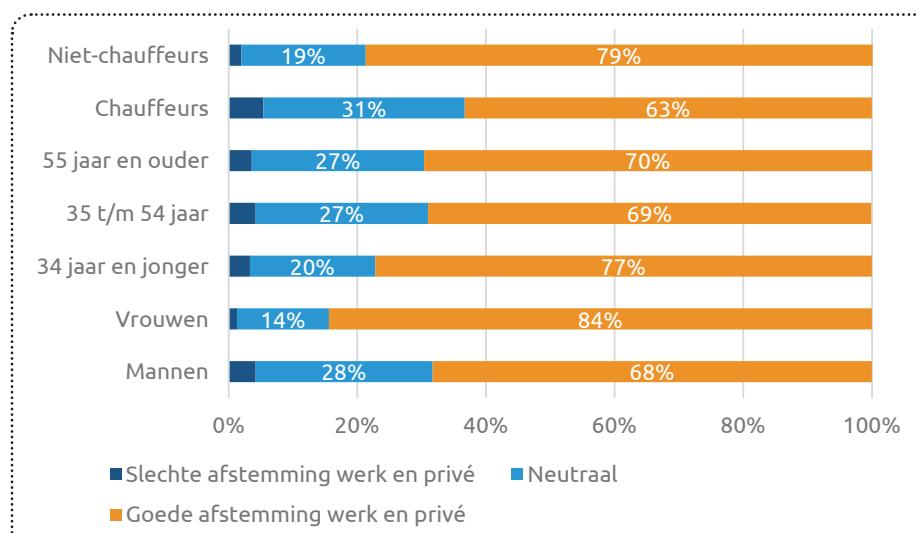
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014-t/m mei 2021

Werk-privé balans. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

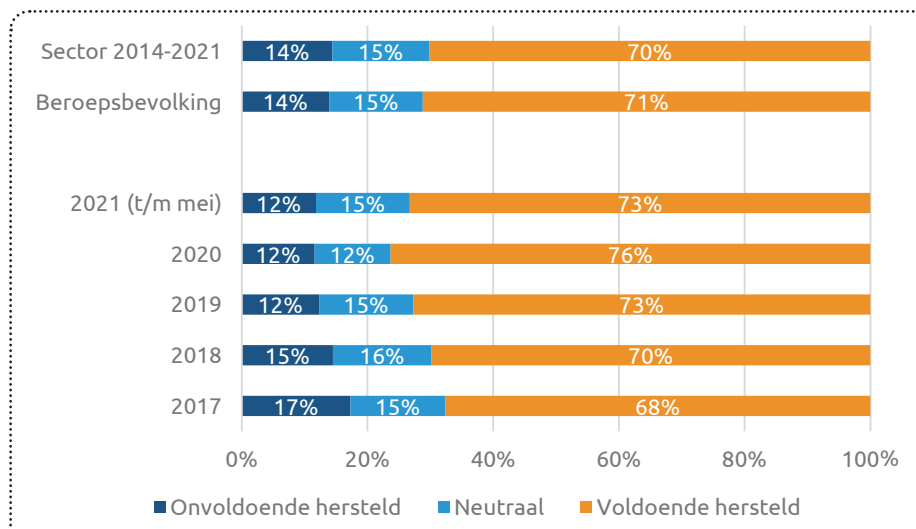
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014-t/m mei 2021

Werk-privé balans. Naar functie, leeftijd en geslacht

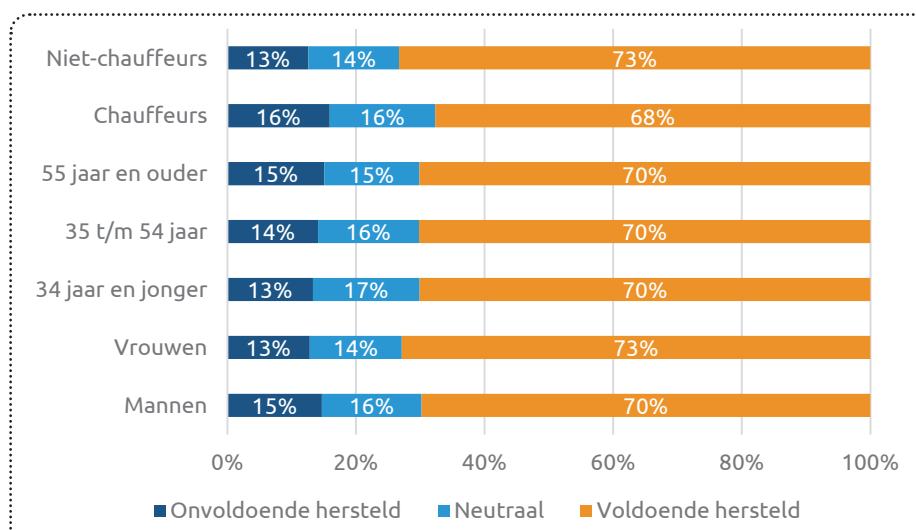
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014-t/m mei 2021

Mate van herstel na een werkdag. Sector versus beroepsbevolking en naar jaar

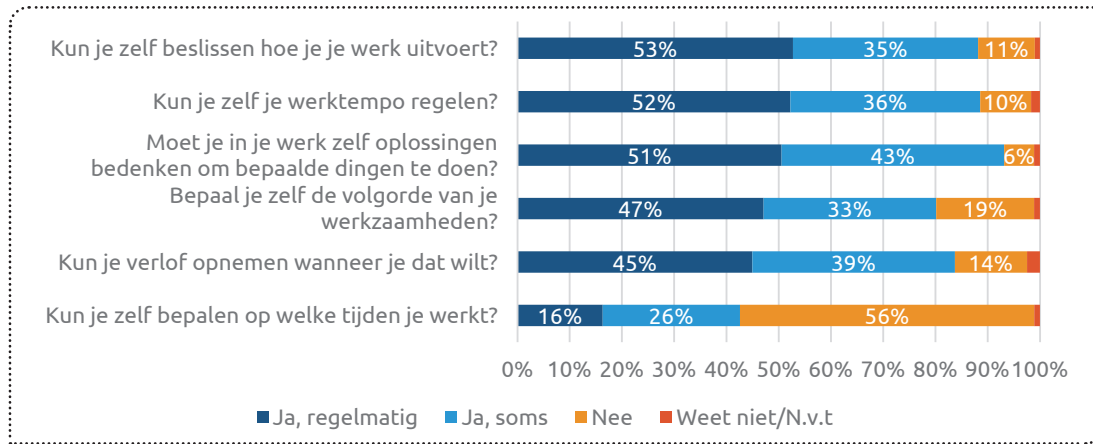
Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014-t/m mei 2021

Mate van herstel na een werkdag. Naar functie, leeftijd en geslacht

Bron: Inzetbaarheidscheck STL, 2014-t/m mei 2021

Mate van autonomie, werknemers

Bron: Werknemersenquête STL, 2020

Disclaimer

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij Sectorinstituut Transport en Logistiek (STL). Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld en toestemming is gekregen. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming. STL aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Bezoekadres

Kampenringweg 43
2803 PE Gouda

Postadres

Postbus 308
2800 AH Gouda

Contact

088 - 2596111 | www.stlwerkt.nl | info@stlwerkt.nl